του Βασίλη Τακτικού

Η διακήρυξη της 3ης του Γενάρη από χθες είναι πλέον ένα πολιτικό γεγονός που προμηνύει την αναδιάταξη του πολιτικού σκηνικού στην Ελλάδα. Μια διακήρυξη υπέρβασης της ιστορικής πλέον αξίας της 3ης του Σεπτέμβρη αλλά και μιας ολόκληρης εποχής που χαρακτηρίστηκε ως μεταπολίτευση.

Η νέα διακήρυξη κρατάει το κινηματικό ριζοσπαστικό της χαρακτήρα από τη πρώτη που έγινε 40 χρόνια πριν αλλά, την υπερβαίνει σε σχέση με τα νέα προτάγματα που θέτει για τη συμμετοχική δημοκρατία, τη διαφάνεια του κράτους και των θεσμών της εξουσίας. Παράλληλα είναι μια αναπόφευκτη ρήξη με το καθεστωτικό ΠΑΣΟΚ και το παρακμιακό κόμμα των αξιωματούχων, όπως έχει καταλήξει με αρχηγό το Βενιζέλο.

Η αποδοχή που της επιφυλάχθηκε από τον κόσμο που βρέθηκε στη παρουσίαση της νέας διακήρυξης σε κάθε περίπτωση έχει ιδιαίτερη σημασία. Εκφράστηκε ένα κοινό συναίσθημα, πάθος και ενθουσιασμός για αλλαγή, κάτι που δεν συναντά κανείς σήμερα στα κόμματα εξουσίας. Οι πολιτικοί αναλυτές θα χρειαστεί να ερμηνεύσουν τις εξελίξεις αυτές ως έχουν αλλιώς θα ξεπεραστούν από τα ίδια τα γεγονότα.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανθρωπογεωγραφία που παρουσιάστηκε εκεί, θα μπορούσε να καταγράψει κανείς ότι, υπήρξε μια συνάντηση της ριζοσπαστικής γενιάς του 74 με τη σημερινή νέα Γενιά. Καταγράφηκε επίσης ένα κοινό πολιτικό συναίσθημα στο πρόσωπο του ΓΑΠ που σε συνδυασμό με το όραμα και το πολιτικό ορθολογισμό που παραπέμπει η διακήρυξη, διαμορφώνεται μια αναμφίβολη πολιτική δυναμική κινήματος, πέραν από τους

τεχνικούς της εξουσίας. Αυτό το κοινό συναίσθημα και ο ενθουσιασμός, όπως και να το δούμε είναι η κινητήριος δύναμη για την μαζικοποίηση ενός κόμματος.

Ο Γιώργος Παπανδρέου μίλησε για νέο διαφωτισμό, για νέο κοινωνικό συμβόλαιο αλλά και τους θεσμούς που εξασφαλίζουν τη κοινωνική δικαιοσύνη κάτι που δείχνει ότι το πολιτικό συναίσθημα πηγάζει από μια ιδεολογική βάση και όχι μόνον από τη παράδοση του «Παπανδρεϊσμού» όπως θα ήθελαν ενδεχομένως οι πολιτικοί αντίπαλοι.

Αυτή είναι και η μεγάλη διαφορά από τα άλλα κόμματα που κινούνται στο χώρο της κεντροαριστεράς και του κέντρου. Η ταυτόχρονη απεύθυνση στη ιδεολογία, το συναίσθημα αλλά και την αλήθεια. Όχι στη λογική της εξουσίας για την εξουσία. Όχι στο κομματικό συμφέρον που έρχεται σε αντίθεση με την κοινωνική δικαιοσύνη. Πάντοτε ο ΓΑΠ έκανε αυτή τη διάκριση. Απελευθερωμένος ο ίδιος τώρα από τη κληρονομιά των αξιωματούχων του ΠΑΣΟΚ θέτει πιο ξεκάθαρα το ζήτημα της κοινωνικής απελευθέρωσης με αυτό-οργάνωση του κινήματος πολιτών. Ενεργοποιεί άλλες δυνάμεις επικοινωνιακά, πέραν του ελεγχόμενου επικοινωνιακού κατεστημένου.

«Το σχέδιό μας», λέει στη διακήρυξη, «βασίζεται σε ένα τρίπτυχο:

Προϋπόθεση πρώτη: Απελευθέρωση της δημοκρατίας μας, των πολιτειακών θεσμών μας, από τον πελατειακό και μοιραίο εναγκαλισμό από ισχυρά συμφέροντα και δουλείες. Οι αρχές της διαφάνειας, της αξιοκρατίας, της διαβούλευσης, της άμεσης συμμετοχικής

δημοκρατίας, της αποκεντρωμένης και αποτελεσματικής διοίκησης,

Προϋπόθεση δεύτερη: Ανθρωπιά και αλληλεγγύη απέναντι στη σκληρότητα των ανισοτήτων που διαρρηγνύουν την κοινωνική συνοχή ενώ περιθωριοποιούν ανέργους, φτωχούς, συνταξιούχους και αδύναμα στρώματα της κοινωνίας.

Απέναντι στην κυριαρχία των δημοσιονομικών δεικτών, προβάλλουμε και την καθοριστική σημασία των κοινωνικών δεικτών. Πυξίδα μας η κοινωνική δικαιοσύνη

Προϋπόθεση τρίτη: Ανάπτυξη βιώσιμη, που θα εδράζεται στην ανασυγκρότηση του παραγωγικού μας ιστού επενδύοντας στα δικά μας συγκριτικά πλεονεκτήματα».

Αυτές οι αναφορές πλέκονται δημιουργικά με την αυτοοργάνωση της κοινωνίας και δημιουργούν νέα πολιτικά δεδομένα. Την ίδια ώρα το όλο αφήγημα Ε. Βενιζέλου και των άλλων αξιωματούχων του δεξιόστροφου ΠΑΣΟΚ είναι η επιστροφή στη κανονικότητα. Στην κανονικότητα προφανώς που γέννησε όλα τα ελλείμματα και μας οδήγησε όχι μόνο στην οικονομική αλλά και την καθολική κρίση αξιών. Σ' αυτήν την κανονικότητα θέλει να επιστρέψουμε η αφήγηση Βενιζέλου. Οι δε άλλοι εναπομείναντες αξιωματούχοι στην ενότητα ενός νεκρού φορτίου που μεταφέρει σήμερα το παρακμιακό δεξιόστροφο ΠΑΣΟΚ.

Η ΡΗΞΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΥΣ

Το καθεστωτικό ΠΑΣΟΚ του Βενιζέλου απαντά σήμερα στη ίδρυση του νέου κόμματος Παπανδρέου διεκδικώντας τη συναισθηματική ψήφο με την επίκληση της διάσπασης του ιστορικού κόμματος από τον γιο του ιδρυτή.

Επικαλείται την ενότητα όταν το άλλοτε κραταιό κόμμα έχει ήδη σκορπίσει στους τέσσερις ανέμους (Ποτάμι, ΣΥΡΙΖΑ, ΝΔ κλπ). Ενώ προκαλούν το γέλωτα στελέχη όπως ο Λοβέρδος που αφού απέτυχαν οικτρά στη δημιουργία του δικού τους κόμματος ξαναγύρισαν, παριστάνοντας τον ενωτικό παράγοντα του κόμματος.

Ο ΓΑΠ απάντησε στην αγωνία των «ενωτικών» και την επίκληση του ονόματος Α. Παπανδρέου, υπενθυμίζοντας το 1974, όταν εκείνος εγκατέλειψε την Ένωση Κέντρου του πατέρα του και ίδρυσε το ΠΑΣΟΚ, δίνοντας έτσι την ερμηνεία της αναγκαίας ρήξης που γίνεται αναπόφευκτη όταν ένα κόμμα ταυτίζεται με το παρακμιακό και πελατειακό πολιτικό κατεστημένο.

Η διαφοροποίηση του κόμματος του Γ. Παπανδρέου σε σχέση με το παρελθόν του ΠΑΣΟΚ

και η απάντηση στο ερώτημα είναι τι ακριβώς μπορεί να μας ενώνει σήμερα. Δεν μπορεί πχ να μας ενώνει το σύνθημα για εθνική ανεξαρτησία που έβαζε η 3η του Σεπτέμβρη διότι κάτι τέτοιο είναι πλέον κενό περιεχομένου σε σχέση με την πραγματικότητα, αφού σήμερα ανήκουμε στην Ευρώπη που εν πολλοίς μας διασφαλίζει και τα εθνικά σύνορα διεκδικώντας μέσω αυτής και τα θεσμικά και εθνικά συμφέροντα.

Η ενότητα λοιπόν ενός σοσιαλδημοκρατικού κόμματος θα πρέπει να έχει και τις αντιστοιχίες του στην Ενωμένη Ευρώπη και τη Σοσιαλιστική Διεθνή που όλως παρεμπιπτόντως πρόεδρος της είναι ο ίδιος ο Γιώργος Παπανδρέου. Κάτι που τη σημασία αυτής της θέσης θέλουν να ξεχνούν οι «εθνοκεντρικοί» και ευρωπαϊκοί επαρχιώτες κατά τα άλλα πολιτικοί αξιωματούχοι του ντόπιου πολιτικού κατεστημένου.

Αν το ανατρέξει κανείς στο κείμενο της διακήρυξης, θα διαπιστώσει ότι είναι μεστό σε περιεχόμενο και προϋποθέσεις για μια προοδευτική πολιτική στην Ευρώπη με βάση την ενότητα και την ενδυνάμωση του σοσιαλδημοκρατικού χώρου. Πρόκειται για ενότητα με ιδεολογική πολιτική βάση και ιστορική παράδοση και όχι για ενότητα λαϊκιστών και εκπροσώπων του πελατειακού πολιτικού συστήματος.

ΤΟ ΠΡΩΤΕΙΟ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Στην προσπάθεια του το κατεστημένο πολιτικό σύστημα να διατηρήσει το status quo στην ελληνική σκηνή, προβάλλει ότι η διαφορά Παπανδρέου και Βενιζέλου είναι διαφορά προσωπική και όχι πολιτική. Αυτή η εικόνα είναι απόλυτα ψευδής.

Ο ΓΑΠ δίνει προτεραιότητα στην εμβάθυνση των θεσμών της δημοκρατίας και της πολιτικής έναντι της συγκεντροποίησης της εξουσίας και της οικονομικής ολιγαρχίας, κάτι που απέδειξε με την πολιτική του στάση έναντι της ληστρική λογικής των τραπεζών. Προτάσσει ένα νέο αφήγημα με πρωταγωνιστή τον πολίτη και τις κοινωνικές συλλογικότητες,. Αντιμάχεται τη διαφθορά και κάθε είδους διακρίσεις που εξοβελίζουν τη λαϊκή βάση από την συμμετοχικές διαδικασίες της πολιτικής.

Το αφήγημα Παπανδρέου έχει στοιχεία από τη σοσιαλδημοκρατική παράδοση της Ευρώπης των Ζορές, Βιλιμπραντ και Ουλωφ Πάλμε και υπόρρητα στοιχεία αφήγησης του φιλοσόφου Κ. Καστοριάδη, για την περιεκτική και άμεση δημοκρατία. Και σε αυτό το επίπεδο αναμφίβολα ο ΓΑΠ έχει δώσει δείγματα πρακτικής με την διαβουλευτική ηλεκτρονική δημοκρατία και την απόπειρα του δημοψηφίσματος.

Πρόκειται για ένα κίνημα που μας προκαλεί και μας προσκαλεί να στοχαστούμε και να αναστοχαστούμε πολιτικά τους θεσμούς της δημοκρατίας.

Είναι ένα κίνημα, με όραμα ορθολογισμό συναίσθημα και προοπτική.